No. 780 — 1849.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 8 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 November.

Het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap.

IV.

Maar, — vervolgt het adres, — het is niet alleen, dat er veel van het bestaande goede zou verloren gaan, als de bovenstaande bepalingen niet weder in deze wet werden opgenomen: ook zou men de gelegenheid verzuimen, om nog vele verbeteringen aan te brengen, die het licht der wetenschap, de ondervinding of het voorbeeld van andere volken sedert 1806 ons hebben geleerd.

Wel weten wij, dat ook vele dezer volgende bepalingen (1) in de reglementen van den Koning, van de Provinciale Staten en van de gemeente-besturen *kunnen* opgenomen worden, doch als de beginselen er van niet in de wet liggen, *behoeven* zij dit niet. En daar wij achten, dat zij onmisbaar (??) zijn, wenschen wij de beginselen er van door de wet te zien vastgesteld.

1. Bij de nieuwe grondwetten van de meeste omliggende en naburige volkeren is niet alleen het verpligt onderwijs nemen, maar ook het *kosteloos* onderwijs in de volksscholen ingevoerd (2), en de navolging daarvan zou in ons vaderland nu van zoo veel te meer belang zijn, als wij met deze volkeren moeten wedijveren, om althans in kennis en beschaving, die grondzuilen der tegenwoordige Staten, niet voor hen onder te doen.

En wil men geene schoolpligtigheid, dat men dan ten minste het Lager Onderwijs kosteloos stelle. Er zijn zelfs ook onder de zoo genoemde rijken, aanzienlijken en bemiddelden — de ondervinding leerde het ons — die, of uit onverschilligheid, of om een stuiver te besparen, hunne kinderen van de school houden, onder den talrijken middelstand velen, die bij genoegzame belangstelling het schoolgeld moeijelijk kunnen betalen en geen kosteloos kunnen of durven vragen (3). Dat nadeel moet ook in Nederland ophouden; nu al onze naburen kosteloos Lager Onderwijs aan hunne kinderen verzekeren, willen wij met hen blijven op denzelfden trap van verstandelijke en zedelijke ontwikkeling en dus ook van materiele welvaart (?); want er is tusschen deze het naauwste verband (?), en door eenen stuiver voor de scholen uit te geven, bespaart de Staat eenen gulden voor gevangenissen (??)

Niet zoo zeer de verbetering als de algemeenmaking van het onderwijs is het, wat tot dus verre bij ons ontbroken heeft (4), en waartoe nu met alle krachten moet gewerkt worden, om in den tegenwoordigen nood van het vaderland te voorzien, om te redden, zoo veel nog te redden zal zijn (Zie *Wekker* 1848, N°. 62 (5). Hoe zijn ook de grenzen te vinden tusschen meer en minder vermogenden, en hoe ligt zal een karige en bekrompen denkende Gemeenteraad, om eenige centen voor de gemeente te besparen (de ondervinding leert ook dit helaas), vele kinderen, wier ouders inderdaad geen schoolgeld kunnen of willen betalen, onder de meergegoeden tellen en dus de kinderen van het onderwijs verstoken. In verscheidene streken van ons Vaderland: Smallingerland in Friesland, Eibergen in Gelderland, Loosduinen, Rijswijk en Voorburg in Zuid-Holland, Sleeuwijk in Noord-Brabant enz., is dit kosteloos onderwijs sedert lang met het beste gevolg in werking, en hierdoor worden dan ook zij gelogenstraft, onder anderen de heer ELINK STERK (*Memorie over art.* 194 *der Grondwet*, *onderwijs*, bl. 35) die dit onder de onbekookte wenschen van enkele philantropen durven tellen....... Zulke plaatsen dienen er dus niet van verstoken te worden, wil men het onderwijs daar niet schaden, waar het eens bestaat; en wat daar goed blijkt te zijn, moet overal worden ingevoerd (6).

Is er geen kosteloos onderwijs in de openbare scholen, de kinderen zullen de bijzondere scholen bezoeken (7). Het volk kan over het algemeen het goede (?) van de staats scholen en het minder goede (?) van de bijzondere scholen niet onderscheiden, maar kan wel berekenen, wat het minste kost (8).

De tucht is minder in de bijzondere scholen dan in de openbare (9), en het is de pligt van den Staat te zorgen, dat de kinderen vroegtijdig aan tucht gewend worden vooral in deze dagen, wanneer het aankomende geslacht tot een waarlijk vrij en zelfstandig volk zal worden opgevoed (10). De kerken staan voor allen open, hoe veel te meer moeten de scholen voor allen open staan.

Ook is de bepaling van het meerder schoolgeld voor de gemeenten slechts denkbeeldig; het geheel betaalt er niet meer om, alleen wordt het kosteloos onderwijs door allen meer gelijkmatig betaald (11); ook de rijken, ongehuwden of kinderloozen betalen dan tot iets, dat algemeen nuttig is, even als ieder betaalt voor de kosten der justitie, der administratie en voor het krijgswezen, alle zaken van niet minder, maar ook vooral van niet meerder belang, dan het lager onderwijs voor den geheelen Staat.

2. Er is niet bepaald, hoe groot elk schoolvertrek moet zijn naar het aantal kinderen, 't geen voor hunne gezondheid en het goed onderwijs van zooveel belang is. Er is wel bepaald, dat het schoolvertrek niet nadeelig mag zijn voor de gezondheid; maar, zoo het dit al niet is, dan kan het nog zeer ongeschikt zijn voor het onderwijs (12).

3. Er is niet bepaald, hoevele kinderen in den regel in één schoolvertrek mogen onderwezen worden. Groote schoolvertrekken, waar verscheiden honderde kinderen gelijk onderwezen worden, verhinderen geregeld onderwijs, maken het goede onderwijs onmogelijk, en daartegen moet dan ook hier bij de wet gewaakt worden, gelijk daartegen in andere landen gewaakt wordt. (Schoolwet van Baden, § 14.)

4. Er is niet bepaald, wanneer, dat is, voor hoe groot getal leerlingen, er een ondermeester zal moeten zijn; wanneer twee en zoo vervolgens. (Schoolwet van Wurtemberg, art. 28 *ontwerp*, Canton Waadt, art. 4 en 5.)

5. Er is niet bepaald, *dat* en *hoeveel* schadeloosstelling een onderwijzer zal hebben voor het gemis van eenen tuin. (Belgische wet art. 21 en 22.)

6. Er diende bepaald te worden, dat bij elke school eene speelplaats moet zijn, zoo mogelijk voorzien van eenige gymnastische werktuigen.

7. Er is niet bepaald, hoe de kosten zullen verdeeld worden, tusschen twee of meer gemeenten, als van eene openbare school, op de grenzen gelegen, de kinderen van onderscheidene gemeenten gebruik maken (Zoo zijn er bijvoorbeeld in de Prov. Groningen onderscheidene gemeenten, waarin verscheiden openbare scholen zijn, maar daaronder ook, die zoo digt bij de grenzen van naburige gemeenten liggen, dat dikwijls meer kinderen van twee of drie naburige gemeenten daarvan gebruik maken, en ook gevoegelijker gebruik kunnen maken, dan kinderen uit de gemeente zelve, op welker grondgebied de school gebouwd is. Maar nu geeft het dan vaak haspelarijen, dat die naburige gemeenten niet willen dragen in de kosten van het onderhoud of bijdragen tot de noodige vergrooting van zulke scholen, omdat deze niet op haar grondgebied staan, en dat de eigene gemeenten zulks weigeren, omdat de schoolvertrekken groot genoeg zijn voor de kinderen uit de eigene gemeente, die dáár ter school gaan, hoezeer ook het belang der kinderen uit de naburige gemeente vordert, dat ook zij daar worden toegelaten, dewijl deze niet zoo geschikt naar andere scholen van hunne eigene gemeente gaan kunnen, waarvan de naaste dikwijls een uur verwijderd is. Voor deze gevallen dient nu in de wet een regel gesteld te worden, in welke evenredigheid al die bijgelegene gemeenten tot het onderwijs van zulke scholen zullen bijdragen, gelijk zulks al reeds als noodig was aangewezen in het Koninklijk Besluit van 27 Mei 1830; art. 7; 1° (13).

8. De wijze hoe de kinderen te verdeelen in de onderscheidene scholen, als er kosteloos onderwijs komt, ontbreekt nu, maar moet er worden ingevoegd, zoo het kosteloos wordt gesteld.

9. Er is niet bepaald, dat te lande bij de scholen zullen moeten zijn tuinen voor den tuinbouw en de boomkweekerij zoo als in Pruissen. (COUSIN, *Instruction publique en Prusse*, T. I, p. 246.)

10. Er is niet bepaald, dat er bij elke school eene boekerij zal moeten zijn, waaruit de kinderen boeken mede naar huis kunnen krijgen — eene zaak van hoog belang — en dat zij de leesboeken, voor rekening der Gemeente tot schoolgebruik aangeschaft, mede naar huis kunnen krijgen tot huisselijke oefening.

11. Men mist de bepaling, dat er eene boekerij zal zijn voor de plaatselijke toevoorzigten en de onderwijzers. (Schoolwet voor het Canton Waadt, art. 91.)

12. Bepalingen ontbreken over den overgang der leerlingen van de scholen der tweede klasse tot eene school der eerste.

13. Er is niet bepaald, dat er regres zal zijn aan den Koning, als de onderwijzers of ondermeesters te karig bedeeld worden, of de eerste onverdiend slechts het minimum hebben.

14. Er is niet bepaald, dat de onderwijzers niet minder inkomen zullen hebben dan in 1848 — (Belgische wet, art. 22); noch ook dat de traktementen niet mogen worden verminderd — (Pruissische circulaire van 18 Mei 1840, aangehaald in de Aanteekeningen op de Redevoering van VAN SWINDEREN, bl. 57.)

15. Elke Provincie dient eene kweekschool te hebben. (Fransche wet, art. 11.)

16. Daaraan moeten beurzen verbonden worden voor onbemiddelde jongelingen. (Belgische wet, art. 28.)

(*Wordt vervolgd.*)

(1) Verzoeke dubbel attentie: daar zal eene breede lijst volgen!

(2) Men begrijpt dat dit een middel is om de Staats-school gevuld te krijgen. Daarbij, bij eene ruime bezoldiging der onderwijzers wil men van de moeite ontslagen zijn om een gedeelte dier bezoldiging te innen.

(3) Dus....... moeten allen kosteloos onderwijs kunnen ontvangen. Begrijpt men die taktiek?

(4) Ieder prijst zijne eigen waar. Intusschen verlangen wij verbetering van het lager onderwijs.

(5) Lager onderwijs dus voor de uitgeputte schatkist! Lager onderwijs voor het toenemend pauperisme!........

(6) Wij twijfelen er aan, of die argumentatie wel opgaat. Onze eerste bedenking geldt de inrigtingen zelve. Ten tweede is het een middel om zoo niet allen, dan de meesten in de socialistische Staats-school te brengen. En ten derde, wat men op zes plaatsen in het Rijk heeft toegestemd, is men nog niet genegen overal goed te keuren.

(7) Ziedaar het hoofdrad van de tegenwoordige bewijsvoering. In de eerste plaats geene vrijheid, in de tweede het bezoeken der vrije scholen uiterst moeijelijk gemaakt, in de derde kosteloos onderwijs in de socialistische staatsschool, behalve........

(8) Ergo zijn de Staats-scholen, waarvoor men particulier niets betaalt, de beste ....

(9) Welke tucht, mag men vragen, die van........ *de plak?*

(10) Frankrijk heeft ons in het groot geleerd, wat er van die Staatsschooltucht is. Barrikaden-makers kan zij vormen! ja, barrikaden-makers, waarop later geheele legers moeten losbranden, en die men in gevangenissen moet sluiten of deporteren, om geen last van hen te hebben..... Wat baat tucht zonder godsdienstige principes?

(11) Men denke hier aan het belasting-stelsel.

(12) Dit ontbreekt aan het adres: de teekening van een schoollokaal. Een nieuw middeltje in het voordeel der Staatsschool!

(13) Zullen wij ook zoo aandringen ten opzigte van eenige artikelen van het Koninklijk Besluit van 2 Januarij 1842.

Derde Algemeene Vergadering der Katholijke Associatien in Regensburg.

III.

In den namiddag van 3 October constitueerde zich de Vergadering en koos onder groot gejuich graaf Joseph v. Stolberg tot haren Voorzitter en den Landraad Frans ridder von Hartmann uit Lintz tot haren onder-voorzitter. Nadat vervolgens de bureaux geconstitueerd waren, berigtte Dr. Wick dat ter beantwoording der te Breslau opgegevene prijsvragen drie antwoorden waren ingekomen, een over de schoolkwestie en twee over het vereenigingswezen. Hoezeer aan dezelve de uitgeloofde prijs niet kon worden toegekend, werd echter den schrijvers de dank der vergadering toegebragt, met den wensch dat zij hunne geschriften onder hunnen naam het licht deden zien. De vraag of de afgevaardigden der vereenigingen voor constitutioneele monarchie en godsdienstige vrijheid in Beijeren de vergaderingen bijwonen en mede beraadslagen konden, werd na langdurige hoogst belangrijke debatten, waarin allerduidelijkst werd uitgedrukt dat de associatie als zoodanig aan politieke kwestiën geen deel mogt nemen, maar zich integendeel streng aan de

daaromtrent genomen besluiten behoorde te houden, tot groote blijdschap van alle aanwezenden met JA beantwoord, gelijk dan ook later op voorstel van den gezantschapsraad Lieber, de gansche vergadering opstond om aan die Vereenigingen haren dank te betuigen voor derzelver tot dus verre aangewende pogingen tot bereik van die doeleinden, welke de katholijke (Pius) vereenigingen zich tot uitsluitend voorwerp van hun streven hebben voorgesteld.

Voorstellen om den Vorort *permanent* te verklaren, of bij verwerping daarvan, drie jaren te doen aanblijven, zoo ook om een Directorium te vormen dat in voorkomende gevallen tusschen den Vorort en de centraal-vereeniging zou beslissen, alsmede dat de President van den Vorort ook in de eerstvolgende algemeene vergadering zoude voorzitten, werden *verworpen*; doch *aangenomen* werd het voorstel, dat in de toekomst de jaarlijksche algemeene congressen, zoo mogelijk in de maand September gehouden en de geloofsbrieven der afgevaardigden reeds in de voorloopige bijeenkomst zouden onderzocht worden.

Vervolgens ging men over tot hetgeen op de scholen, de stichting eener Katholijke Universiteit, de Missien en de bevordering der goede en schadelijke drukpers en de ondersteuning der christelijke kunst betrekking had. Wat voor de scholen te doen was, om de bestaande christelijke te behouden en de onchristelijke te verdringen of door andere, in beteren geest te stichten, onschadelijk te maken, daaromtrent waren op de tweede algemeene vergadering te Breslau zulke breedvoerige en grondige beraadslagingen gehouden, dat het voldoende was naar dezelve te verwijzen en de bijzondere Associatien dringend uit te noodigen tot het ten uitvoer brengen der genomen besluiten. Ook werd, met nadrukkelijke erkenning dat de Katholijke Associatie het hoogwaardig Episcopaat van Duitschland in de zaak van de vrijheid der Kerk en van het onderwijs behoorde natevolgen en niet met hare beraadslagingen voor uit te loopen, een voorstel tot bepaalde bemoeijing der Associatie tot invoering der Broeders en Zusters der Christelijke scholen, afgewezen, edoch met de uitdrukkelijkste betuiging dat de Associatie, zoodra het Episcopaat zich in dit opzigt aangaande de behoefte aan dezelven zou verklaard hebben, alle krachten zoude inspannen, tot het vestigen van zulke, in gegevene omstandigheden, hoogst nuttige en heilzame instellingen.

Hetzelfde inzigt strekte den afgevaardigden tot rigtsnoer bij de beraadslaging over de herhaaldelijk ter sprake gebragte oprigting eener katholijke Universiteit. Het verhevene van dat denkbeeld, zoowel als de noodzakelijkheid om het van tijd tot tijd door doelmatige voordragten in de bijeenkomsten voor den dag te brengen en levendig te houden, erkennende, waren toch allen van gedachte, dat er van stellige pogingen tot verwezenlijking van dat doel nog geen sprake konde zijn, alcer en voor dat de Hw. Bisschoppen van Duitschland zich daaromtrent verklaard, en aanvraag hadden gedaan om handen aan het werk te slaan. Als een der gewigtigste en zegenrijkste besluiten, beschouw ik dat hetwelk over het Missie-wezen genomen, en onverwijld zoo veel het van de Vergadering afhing, in het leven geroepen is. Met het oog op het hoogst treurige lot van vele duizende Katholijken, die in protestantsche landen, provincien, steden en dorpen verstrooid leven, en dikwijls maanden en jaren lang den troost der godsdienst moeten ontberen, werd het voorstel tot het oprigten eener bijzondere Duitsche Missie-Vereeniging, zonder nadeel van de reeds onder den naam van Bonifacius-Vereeniging bestaande algemeene Missie, met onbeschrijfelijk gejuich aangenomen. Weldra werden er voor niet onaanzienlijke oogenblikkelijke en jaarlijksche bijdragen geteekend; graaf Joseph v. Stolberg verklaarde zich op den algemeenen wensch der vergadering bereid, om de leiding van deze hoogst belangrijke zaak op zich te nemen; en zoo mogen wij met vertrouwen verwachten, dat de jeugdige vereeniging, welke straks na het daartoe genomen besluit eene daadzaak geworden is, reeds in een niet ver verwijderd tijdstip de rijkelijkste vruchten zal dragen.

Onze meeste lezers zullen zich herinneren dat de afgetreden president-minister van Frankrijk Odilon Barrot doorgaans zijne denkwijze uitte in het dagblad *l'Ordre*. Wij vinden het daarom niet onbelangrijk de bewoordingen mede te deelen, waarin dit blad het nieuwe ministerie uitnoodigt tot het naleven van zijn programma:

»Het nieuwe ministerie betuigt zijn goeden wil, waaraan wij genegen zijn geloof te slaan, en dien wij zullen trachten te ondersteunen, *indien men er ons den tijd toe geeft.* [d. i. indien het zoo lang bestaat] Maar wij moeten volstrekt hierbij doen opmerken dat bijna de geheele wereld de verdienste heeft van goede voornemens te koesteren, en dat men hen alleen kan prijzen, die geene andere dan goede bedoelingen hebben.

»Gij wilt, zegt gij, Frankrijks waardigheid weder opheffen. Wij vinden het denkbeeld overheerlijk. Ja, dwingt Engeland het hoofd te buigen, zendt uwe bevelen naar Rusland, doet aan Oostenrijk weten dat het zijn pligt betrachten moet; wel zeker, belooft al die groote dingen, zoo gij u in staat rekent om ze tot stand te brengen; niets is er beter.

»Gij wilt de waardigheid der regering herstellen. Ziedaar een tweede voortreffelijk denkbeeld dat wij niet dan ten luidste kunnen toejuichen. Ja, verheft het uitvoerend gezag weder tot de hoogte die het bereikt had onder Lodewijk XIV en onder Napoleon; geeft ons den staatsraad des Keizerrijks terug; plaatst weder aan het hoofd der regterlijke magt d'Aguesseaux en l'Hopitals; schenkt schranderheid en grootheid aan geheel het bestuur; beproeft het deze verschillende verbeteringen daar te stellen, zoo gij er u de kracht toe gevoelt; niets zal nuttiger zijn.

»Gij wilt het welzijn des volks verzekeren! Zulk een plan is verwonderlijk schoon. Ja, zoo gij werk en millioenen schats aan het volk uit te deelen hebt, valt er geen oogenblik te verliezen; gaat aan het werk; volvoert het vaderlandslievend plan dat gij gevormd, overdacht en in uw gemoed tot rijpheid gebragt hebt, en dat voorzeker slechts wachtte op een ministerie, dat hetzelve begreep — en onze lofspraak zal u verzekerd zijn.

»Er is slechts ééne stem over de wijsheid uwer inzigten betreffende de verzoeningspolitiek. Ja, aller gevoel te leiden en terug te brengen tot de liefde jegens het gemeenschappelijk vaderland, ziet, dáár ligt de knoop van alle moeijelijkheden, en zoo gij dien hebt doorgehakt, dan is dit een geluk, waarvan Frankrijk onmiddellijk moet worden onderrigt. Geene nieuwstijding zal ooit zulk eene levendige blijdschap bij de natie hebben te weeg gebragt; haast u dan om daaraan alle mogelijke publiciteit te geven; maar verzeker u slechts vooraf, of zij waar is."

Men verzekert dat er in het bereids door Z. Exc. den minister van Bosse bij de wetgeving ingediend ontwerp van staatsbegrooting, ten gevolge van de sedert plaats gehad hebbende ministeriëele verandering, geene wijziging te wachten is, maar dat het, zoo als het oorspronkelijk daar ligt, in beraadslaging zal worden gebragt.

Ingevolge het 5de der additioneele artikelen van de Grondwet, moeten in de twee eerste zittingen, volgende op de afkondiging der veranderingen in de Grondwet, aan de Staten-Generaal worden voorgedragen: 1°. eene wet regelende het kiesregt en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer; 2°. provinciale wet; 3°. gemeente-wet; 4°. de verantwoordelijkheid der ministers; 5°. de nieuwe regterlijke inrigting; 6°. het onderwijs; 7°. het armbestuur, en 8°. de uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering.

De Minister van Buitenl. Zaken, voorloopig belast met het bestuur van het Departement van de Zaken der Roomsch Kath. Eeredienst, zal degenen, die hem over zaken tot dat departement behoorende, verlangen te spreken, daartoe gelegenheid geven op elken Woensdag, des namiddags ten één ure, in het locaal van genoemd Departement.

Alle stukken betreffende de zaken der Roomsch-Kath. Eeredienst, zullen voortdurend aan dat locaal bezorgd of ingezonden moeten worden onder het adres:

Aan het Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst. (*Staats. Ct.*)

Op den 2 dezer zijn voor den Hoogen Raad der Nederlanden de pleidooijen gehouden in zake van de stedelijke regenten der Huiszitten- en Diaconie-armen binnen Leiden, eischers: 1°. tegen den minister van finantiën, gedaagde, tot het doen uitbetalen der renten van kapitalen, ingeschreven op de Grootboeken der Nationale Schuld, en 2°. tegen de diakenen der Nederduitsche Hervormde gemeente te Leiden, intervenienten, niet alleen verdediging doende omtrent den eisch tegen den gedaagde, maar ook omtrent een' nieuwen reconventionelen eisch tegen hen zelven, door degenen die reeds eischers waren, gedurende den loop van het proces, bij conclusie van eisch, ingesteld.

Voor de stedelijke regenten heeft gepleit Mr. A. de Pinto, advocaat te 's Hage, voor de diakenen Mr. N. Sikkel Groos, advocaat te Leiden; de minister van finantiën heeft bij zijne referte aan de uitspraak van den Hoogen Raad gepersisteerd. De conclusie van het Openbaar Ministerie is bepaald op den 30 dezer.

Is het jagen in eene verhuurde en afgepaalde jagt, zonder permissie van den huurder, een volgens de Wet strafbaar feit? Deze voor de jagt allerbelangrijkste vraag is ontkennend beantwoord door den Hoogen Raad bij arrest van 30 Oct. jl. hetwelk hoofdzakelijk het volgende inhoudt:

»Overwegende, dat als eenig middel van cassatie door den officier bij de arrond. regtbank te 's Hage is voorgesteld: schending van art. 18, No. 4, artt. 14 en 7 der Wet op de jagt en visscherij van 11 Julij 1814, door het feit van jagen in eene verhuurde jagt, zonder permissie der huurders, niet te qualificeeren als jagen in eene afgepaalde jagt van particulieren zonder permissie van den eigenaar, en alzoo als overtreding van art. 18 No. 4 der voormelde wet;

»O. dat blijkens het aangevallen vonnis, het aan den gereq. te last gelegd en bij dat vonnis als bewezen aangenomen feit bestaat in het jagen in de geregistreerde en afgepaalde jagt der gezamenlijke eigenaren van den polder het Buiten-Nieuwland, verhuurd aan Jhr. van Rijckevorsel c. s., zonder permissie van de huurders der jagt;

»O. dat door den req. wordt beweerd, dat dit feit oplevert eene overtreding van art. 18 No. 4 der Wet van 11 Julij 1814, waarbij verboden is, in de afgepaalde jagten van particulieren te jagen zonder permissie van den eigenaar;

»O. dat dit beweren eeniglijk berust op de stelling dat het woord *eigenaar* in gezegd art. 18 beteekent dengeen, aan wien behoort het regt tot de jagt op den afgepaalden grond, en dat een huurder, gedurende den tijd zijner huur dat regt hebbende, daarvan, ten minste tijdelijk, is de eigenaar, of als zoodanig moet beschouwd worden;

»O. dat die stelling, bij welke met betrekking tot het jagtregt, de huurder met den eigenaar wordt gelijk gesteld, is in strijd niet alleen met de bedoeling der Wet van 11 Julij 1814, blijkende uit art. 17 dier Wet, waarbij de eigenaren van het regt tot de jagt, werden onderscheiden van en gesteld tegenover de huurders van dat regt, zoodanig zelfs, dat bij de afpaling van gehuurde jagten de namen van beiden op de borden of palen moeten worden uitgedrukt;

»O. dat er geene reden bestaat, om aan het woord *eigenaar* in art. 18 der Wet, eene geheel andere en tegenovergestelde beteekenis te geven dan in het onmiddelijk voorafgaand artikel 17, en dat eene penale wet geene uitbreiding gedoogende, het verbod om te jagen in de afgepaalde jagten zonder permissie van den eigenaar niet kan worden uitgestrekt tot of veranderd in een verbod om te jagen zonder permissie van den huurder;

»O, dat het aan den gereq. ten laste gelegde feit alzoo niet vallende in de termen der als geschonden voorgestelde artikelen der wet van 11 Julij 1814, en ook bij geene andere wet strafbaar zijnde gesteld, de Regtbank, door te bevestigen het vonnis, waarbij dat feit is verklaard noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding op te leveren en gereq van alle regtsvervolging te dier zake is ontslagen, geene wet heeft geschonden, noch verkeerd toegepast;

»Verwerpt het beroep, de kosten te dragen door den Staat."

Gisteren werd te 's Hage eene dame betrapt en aangehouden, op het uitgeven van Russische coupons, welke vermoed werden valsch te zijn. Ten gevolge van de nasporingen, alhier onmiddellijk ingesteld, op de mededeelingen en aanwijzingen van een tot dat einde overgekomen commissaris van policie van 's Gravenhage, is gebleken, dat gemelde coupons, alsook coupons 2½ pCt. Werkelijke Schuld, volgens eene nieuwe methode op steen zijn overgebragt en gedrukt op de steendrukkerij, waar vroeger reeds de welbekende adreskaarten in den vorm van bankbilletten zijn vervaardigd. Van de valsche coupons waren slechts weinige afdrukken gemaakt en men gelooft dat deze alle zijn gesaisisseerd; terwijl de steen onmiddellijk na den druk is vernietigd, zoodat verdere misleiding niet te vreezen is. De chef dier drukkerij is voorloopig in hechtenis genomen.

Met de steurharing-visscherij blijft het zeer gunstig gesteld. Sedert den 30 Oct. zijn weder 14 pinken te Scheveningen aangezet, die te zamen 9,360,000 stuks hebben aangebragt. De haring is thans grooter van stuk dan die voor 14 dagen werd gevangen.

Te Scheveningen bestond de vrees, dat de naaischool, waarop sedert 1837 voor rekening van H. M. de Koningin-Moeder, gedurende den winter een 50tal meisjes van behoeftige ouders, onder directie van mevrouw Maas, onderwijs in vrouwelijke handwerken ontvangen, dit jaar niet zoude worde heropend. De edelmoedige Stichtster heeft echter spoedig een einde aan die vrees gemaakt; daar H. D. in de verleden week de directrice heeft doen magtigen om, althans voor dit jaar, de school weder open te stellen en om voorloopig op den ouden voet voort te gaan; ten gevolge waarvan jl. Vrijdag met het vervaardigen van kleedingstukken, welke voor de armen bestemd zijn, weder een aanvang is gemaakt.

Men heeft opgemerkt dat de mieren in den herfst hunne eijeren leggen vlak onder de aardkorst, zoover als die door de sterkste vorst van den volgenden winter bevroren wordt. Dit jaar vindt men die eijeren anderhalf voet diep onder den grond. Men besluit daaruit tot een zeer strengen winter.

De najaars-veemarkten te Zwolle, zijn tot dusverre, zoowel met jong dragtig, als met vet vee, druk bezet geweest. In beide was de handel gedurende eenigen tijd slap, zoodat wegens den minderen uitvoer als gewoonlijk van vet vee naar Engeland, van melkvee naar Holland en Bergsland, en van jong dragtig vee naar Twenthe en het Munstersche, dit najaar bij herhaling veel vee op de markten wordt aangevoerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 November. In de zitting van heden der Wetgevende Vergadering werd eene commissie van onderzoek benoemd betreffende de zaak der Fransche zeemagt. Daarna ging men over tot de beraadslaging over het wetsontwerp van het kabinet-Dufaure, strekkende om de nationale garde van Lyon en deszelfs voorsteden nog ontbonden te laten tot aan het einde dezes jaars. Chanay bestreed het ontwerp; Dufaure had gevaar gezien in de reorganisatie dier garde; doch deze had zijne berigten alleenlijk van prefecten ontvangen en deze ambtenaren hadden, volgens den spreker, geene kennis van den aard der bevolking van Lyon; zij waren niet voor hunne taak opgewassen; thans schijnt eene nieuwe politiek gevolgd te zullen worden, en daarom zal hij het wetsontwerp van Dufaure verwerpen; zoo de tegenwoordige ministers voornemens waren in de voetstappen hunner voorgangers te treden, dan ware het niet noodig geweest deze laatsten te ontslaan. De vorige ministers stonden in talent niet beneden die, welke thans aan het bestuur zijn, en zoo men de eerstgenoemden heeft afgedankt, dan is dit vermoedelijk om dat hunne politiek onjuist is toegeschenen, hetwelk dus voor de tegenwoordigen eene rede is om hen niet na te volgen.

»Ik kan de zonderlinge constitutionele begrippen van den vorigen spreker niet met stilzwijgen voorbijgaan," zeide de heer Ferdinand Barrot, minister van binnenlandsche zaken; »hij beweert dat een kabinet juist in tegenovergestelden geest moet handelen met dat in welks plaats het gekomen is. Ik heb hierop slechts éćne zaak te antwoorden, namelijk, dat ik bij dit afgetreden kabinet roemrijke herinneringen en aan 't vaderland bewezen diensten heb waargenomen. Wij zullen ons beijveren ze na te volgen. Wat het in behandeling zijnde wets-ontwerp betreft, zullen wij het ontwerp onzer voorgangers handhaven. Wij blijven u verzoeken, de nationale garde van Lyon niet te reorganiseren. De beweegredenen tot dit besluit van het nieuwe kabinet zal ik u ontwikkelen: wij hebben uit onderscheidene bronnen vernomen dat te Lyon nog altijd veel gisting heerscht: het zou gevaarlijk zijn, die bevolking de wapenen in handen te geven; de militaire kommandant der zesde afdeeling zal met 10,000 man de rust in stand houden, maar 25,000 zullen er noodig zijn zoo men de ontbonden nationale garde reorganiseert. Onder de tegenwoordige omstandigheden moet het de regering zijn die gewapend is; ware dit het geval niet, er zou opstand komen."

Mathieu (de la Drôme) bejammerde het, dat, ofschoon de personen, die het kabinet vormen, voor het oogenblik veranderd zijn, het oude stelsel gebleven is. De redenaar meent te weten, waarom het kabinet veranderd is, en wat er wordt van de beloften, die in de boodschap van den president der republiek vervat schenen te zijn; hij hield die uitdrukkingen slechts voor schoonklinkende woorden, die nooit zullen verwezenlijkt worden. De boodschap schijnt hem toe in strijd te zijn met het onderhavige wetsontwerp, en hij noodigt het ministerie uit, meer in haren geest te handelen. Nadat nog Chaper ten voordeele van de zedelijkheid der Lyonsche garde geijverd had en de rapporteur der commissie van onderzoek het wetsontwerp had pogen te ondersteunen, werd het door de vergadering aangenomen, waardoor nu de ontbinding der gemelde nationale garde tot 31 December dezes jaars blijft voortduren.

— De meerderheid der Vergadering blijft steeds den loop der zaken afwachten. Het vernieuwen der bureaux, hetgeen heden plaats had, heeft op nieuw bewezen dat zij zich vast aaneen sluit, en dat de voormalige ministers in de achting hunner ambtgenooten wedergevonden hebben, hetgeen zij hebben verloren in het vertrouwen van Louis Napoleon.

— Al de presidenten en secretarissen behooren bijna tot de verschillende tinten der meerderheid. De oud-ministers, de Tocqueville, Lanjuinais, Lacrosse zijn gekozen, alsmede Leon Faucher en Buffet, die tot het eerste kabinet van den uitverkorene van 10 December hebben behoord. De overige presidenten zijn Molé, Berryer, Gouin, de Laussot, Vesin, de admiraal Cécile, Beugnot en Vatismenil.

— Men spreekt nog steeds van eene benoeming van prefecten; welke vooral zal plaats hebben door den invloed en den wil van den president; maar de wijze waarop de republikeinsche bladen er over spreken, zou doen denken dat die benoeming niet ten volle in den geest der linkerzijde zal uitvallen. Louis Bonaparte gelooft dan dat hij door zijn naam alleen krachtig genoeg is om aan de regeringloosheid het hoofd te bieden, die, zoo als hij in zijne boodschap zegt, van alle zijden den kop verheft. Deze woorden hebben vooral een beleedigenden indruk gemaakt op de legitimisten.

— Men leest in de *National:* »Het ministerie heeft nog niets gedaan; maar reeds loopen de geruchten van hetgeen het nog doen zal. Er zijn gewigtige maatregelen aangekondigd, doch welke? Hetgeen de reactie te vergeefs aan Dufaure heeft gevraagd, is haar, zegt men, nu reeds door Ferdinand Barrot toegestaan. De weinige republikeinsche ambtenaren die nog zijn staande gebleven zullen verdwijnen.

»Ziedaar welke waarborgen Louis Bonaparte aan de republiek geeft, zoodra hij uit eigen kracht kan handelen en dat het gezag van een aanzienlijk staatsman hem niet langer hinderlijk is. Ziedaar zijn welkomst-geschenk. *Ab uno disce omnes.*

»De President zal voorzeker niet in gebreke blijven de kwaadwillige stemming der meerderheid tegen onze instellingen te bestrijden en derzelver reactionaire driften schadeloos te maken, hare kracht te kortwieken, hare rijen te verdunnen, ja misschien de meerderheid zelve te ontbinden. Daartoe is het noodig dat hij het wil. Wij vreezen zeer dat hij geheel iets anders wil. Wat er ook gebeure, wij weten ten minste dat de verantwoordelijkheid voortaan geheel op hem zal rusten. Hij wil het, dit heeft hij verklaard, en van deze verklaring hebben wij nota genomen."

— Odilon Barrot ligt nog steeds ziek te Bougival. Hij ontvangt talrijke bezoeken, en moet aan verscheidene zijner vrienden verklaard hebben, dat hij zich niet herinnert hetgeen de President der Republiek in zijne boodschap gezegd heeft, betreffende de menigvuldige geschillen tusschen hem en den President.

MADRID, 31 Oct. Er liepen heden op nieuw geruchten aangaande eene ministerieele wijziging. Echter bezochten de Koningin en hare moeder des avonds den schouwburg, doch werden, vandaar terugkomende, opgewacht door het gezamenlijk ministerie. Generaal Narvaez voerde het woord uit naam zijner ambtgenooten, en wenschte dat H. M. hem terstond onbewimpeld zou verklaren, of het kabinet haar koninklijk vertrouwen bezat, vermits het ministerie zonder dat vertrouwen niet met krachtige hand de teugels van het bestuur kon voeren. Hij wenschte in één woord de loopende geruchten openlijk door haar gelogenstraft te zien.

H. M., die op dit bezoek volstrekt niet bedacht was, gaf niet zonder zigtbare ontroering den generaal de verzekering, dat het kabinet haar volkomen vertrouwen bezat en dat de loopende geruchten inderdaad allen grond misten. Zij magtigde voorts den generaal Narvaez, om deze hare verklaring ter kennis van de Cortes te brengen.

De Cortes zijn gisteren geopend; overmorgen zullen de bureaux benoemd worden. De Senaat heeft zich reeds geconstitueerd.

ENGELAND.

LONDEN, 3 November. De staat Nicaragua in Centraal-Amerika heeft een contract gesloten met zekeren Dr. Brown, dat door dezen later aan eene maatschappij in de Vereenigde Staten is overgedaan, en waarbij concessie wordt verleend tot aanleg van een kanaal op de landengte. Het privilegie is verleend voor 85 jaren.

— Men berigt uit Californië, dat thans ook het huis Moffat en C°. te San Francisco geld is beginnen te slaan, namelijk goudstukken van 10 dollars. Zij zijn in allen deele gelijk aan de munt der Vereenigde Staten; op de voorzijde ziet men het hoofd der vrijheid, omringd door 13 sterren, met de woorden *Moffat en C°.* 1849 er boven; de keerzijde vertoont een adelaar met uitgespreide vleugels, dragende op de borst een schildje met de letters S. M. V. (*Standard mint value,* wettige muntwaarde). Daaronder leest men: *California gold, ten dollars* (Californisch goud, 10 dollars).

Het dagblad *Alta California* bevat ééne lijst van personen, die verkozen zijn om eene constitutie voor Californië op te stellen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 6 November. Te oordeelen naar hetgeen in Sleeswijk-Holstein gebeurt: de heerschende ontevredenheid, het weigeren van Pruissen om het Deensche fregat *Gefion* terug te geven, en meer andere verschijnselen, wordt het van dag tot dag waarschijnlijker dat het tot een derden veldtogt komen zal. Het is blijkbaar dat men zich van beide zijden tot den oorlog toerust en de middelen van aanval en verdediging uitbreidt; en van beide zijden schijnt men den oorlog te wenschen, omdat de overtuiging meer en meer veld wint dat alleen het geweld van wapenen het vraagstuk van de onafhankelijkheid van Sleeswijk of van deszelfs inlijving in Denemarken zal kunnen beslissen. Met name wordt de artillerie van deze mogendheid, die haar in de laatste veldtogten zoo goede diensten heeft bewezen, aanmerkelijk versterkt. Het leger der beide Hertogdommen, hetwelk door groote geestdrift en vaderlandsliefde bezield is, wordt tot op 30,000 man gebragt; eene gelijke magt kan Denemarken in het veld brengen. Reeds begint het einde te naderen van den wapenstilstand, die in Januarij afloopt, en tot hiertoe duidt niets aan dat hij verlengd zal worden. In het verleden jaar, toen de rijkstroepen geheel Sleeswijk bezet hielden, en dus ook elk oogenblik in Jutland konden binnenrukken, had Denemarken er een groot belang bij om den eersten wapenstilstand te verlengen; doch thans behoeft het zoodanige vrees niet te koesteren, en door den aftogt van al de contingenten der Duitsche troepen is het gevaar voor het bezetten van Jutland geweken.

Uit deze en andere omstandigheden moet men afleiden, dat Denemarken, wel verre van eenige neiging te doen blijken om het sluiten van eenen vrede te verhaasten, integendeel opzettelijk de opening der onderhandelingen schijnt te vertragen; en daar het stellige besluit der Deensche regering bekend is om geen enkel dorp van Sleeswijk af te staan, terwijl aan den anderen kant de bevolking van het hertogdom vast besloten heeft om zich liever aan al de kansen van een nieuwen oorlog te onderwerpen, dan zich vrijwillig van Holstein te laten scheiden, is het niet te voorzien, op welke grondslagen deze zaak tot eene definitieve en vreedzame vereffening gebragt zou kunnen worden.

In allen gevalle schijnt men te mogen aannemen dat de Duitsche rijkstroepen zich niet meer zoo ijverig zullen betoonen om de Deenen in de beide Hertogdommen te gaan bestrijden en een derden veldtogt tegen hen te gaan openen, nadat het hun in de beide vorige niet vergund is geworden de verwachte vruchten van de behaalde overwinningen in te oogsten. De belangstelling der Duitsche regeringen voor de revolutionnaire zaak der beide Hertogdommen, en bij gevolg voor hunne onafhankelijkheid, schijnt aanmerkelijk afgenomen te zijn. Er zullen buitengewone omstandigheden vereischt worden om ze ten derden male te nopen tot het afzenden van hare troepen, ter verdediging van beginselen, die zij niet kunnen goedkeuren, en men wordt dan ook meer en meer overtuigd dat de beide Hertogdommen aan zich zelve overgelaten zullen worden, en voor de handhaving van hunne nationaliteit geen heil zullen kunnen vinden dan in de ontwikkeling van eigen krachten.

— Men verneemt, dat onderscheidene aanzienlijke gevangenen te Manheim, die nog niet teregt hebben gestaan, het voorstel der Badensche regering, om, met het noodige reisgeld voorzien, zich naar Noord-Amerika te begeven, hebben afgewezen.

— De Wurtemberger ex-minister Römer, heeft in de dagbladen eene soort van staatkundige geloofsbelijdenis afgelegd, die de tegenwoordige Duitsche politiek op eene treurige wijze kenschetst en hierop nederkomt: Daar er weinig uitzigt is, om de Duitsche eenheid en vrijheid te vestigen, is het beter *iets* dan *niets* te erlangen, en derhalve is hij niet ongeneigd zich bij Pruissen aan te sluiten!

— De vervolgingen tegen de vrijheid van het onderwijs nemen dag aan dag toe. Thans schrijft men uit den Gelderschen Kreits dat het pas opgerigte Collegium Augustinianum te Gaesdonk op bevel der koninklijke regering door de policie is gesloten. Dit collegie, waar duizende ouders zoo vurig naar verlangd, tot welks oprigting geestelijk en leek, arm en rijk, sedert jaren bijgedragen hebben, heeft dan alzoo voor de willekeur der regeringspolicie moeten gesloten worden? Van den anderen kant nemen de adressen van adhaesie aan het Memorandum der Bisschoppen nopens de constitutie tot in het ontelbare toe. Het katholijke Pruissen logenstraft alzoo den minister, die zich liet ontvallen, dat het Memorandum niet de gevoelens van de meerderheid der Katholijken uitdrukte.

WEENEN, 3 November. De benoeming van provisioneele schoolraden heeft gisteren plaats gehad. Tot dusverre zijn nog geene munten met de beeldtenis van Keizer Frans Jozef geslagen. Thans echter houdt men zich bezig met de munting van nieuwe dukaten, welke die beeldtenis zullen dragen. De werkzaamheid in de munt is buitengemeen groot, 15 stoommachines en 600 werklieden zijn dag en nacht aan den arbeid.

— Uit Innsbruck wordt gemeld, dat het armee-corps in Tirol nog door 7 battaillons infanterie en 3½ batterij zal worden versterkt.

— Uit Hongarije wordt berigt dat de gehechtheid aan den persoon des Keizers algemeen is en dagteekent van zijn vroeger verblijf in Hongarije, waar zijne schitterende verschijning zulk een gunstigen indruk had gemaakt. Ook de Keizer moet zich gaarne daaraan herinneren en in eene zitting van den ministerraad met drift gezegd hebben: »Ik wil zelf derwaarts gaan, en hebben zij mij voor twee jaren wel ontvangen, zoo zullen zij het thans ook doen."

— Het Rijksministerie heeft de noodige bevelen gegeven, om het oorlogs-fregat *Gefion* eer in de lucht te laten springen of te verbranden, dan het aan de Denen uit te leveren.

ITALIE.

Men zegt dat het bevel over de pauselijke troepen den 27 October aan den generaal Levaillant ontnomen en overgegeven zal worden aan de officieren, welke door de gouvernements-commissie zijn aangewezen.

De nasporingen in het jodenkwartier duren voort. Men heeft er o. a. twee hofkoetsen en een aantal voorwerpen, voortkomende van de rijtuigen der kardinalen, ontdekt. Drie tapijten uit het paleis Borghese zijn almede gevonden, zoo ook ettelijke stukken linnen, die uit de kloosters geprest en aan de bewoners van de Ghetto

verronzeld zijn. Twee opkoopers, de joden Mirano en Volterra zijn gearresteerd.

Eene correspondentie spreekt er van om 800 gaauwdieven, die achter slot zitten, naar Afrika te deporteeren.

Volgens het officieele dagblad van Catania van 11 Oct. zijn, wegens oproer en verzet tegen de gewapende magt op den 30 Augustus, 5 personen ter dood en 1 tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld.

Volgens een niet zeer geloofwaardige correspondentie uit Napels in de *Legge* zouden bijna al de klooster-broeders van Monte Cassino naar Napels ontboden zijn en onder streng toezigt der politie gesteld worden; een hunner Pater Grillo, zou zelfs gearresteerd zijn (?) Dezelfde brief zegt dat baron Baracco, een der rijkste grondbezitters, en miDonici Grannatasio van Salerno gearresteerd zijn. Al die arrestatien zouden de gezanten van Frankrijk, Engeland en zelfs dien van Rusland bewogen hebben om daartegen bij het Napelsche gouvernement vertoogen in te brengen.

De staatkunde, welke Engeland ten opzigte van Sicilie volgt, draagt hare vruchten. Opgestookt door de ondersteuning, die zij in Palmerston vonden, hebben de Siciliaansche ontevredenen, volgens eene Italiaansche correspondentie, bij de vertegenwoordigers der vreemde mogendheden een protest ingeleverd.

De *Opinione* van Turijn spreekt als van een gerucht van de aftreding van den generaal Bava uit het ministerie van oorlog.

De *Statuto* van Florence ontkent het sluiten der Toskaansche leening; de *Constituzonale* voegt er zelfs bij, dat de onderhandelingen geheel en al afgebroken zijn.

De *Moniteur* van Toskanen berigt, dat de Paus bij besluit verklaard heeft, dat de uitsluiting, in de amnestie van 18 September tegen de leden der Republikeinsche regering bepaald, alleen toegepast moet worden op de hoofden en de ministers dier regering. Z. Heil. heeft ook de kathegoriën der hoofden van militaire korpsen en andere personen, die in de uitsluiting vielen, verkleind, zoodat nu veel meer personen van de vergiffenis genot verkrijgen. Alle wegens staatkundige gedragingen gevangen personen, zullen zich met een Fransch paspoort uit de Pausselijke Staten mogen verwijderen.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 November.

BEVALLEN (4 Nov.): A. B. Kroep, geb. Was, Z. — (6 Nov.): G. Springer, geb. ten Cate, D.

OVERLEDEN (3 Nov.): H. de Ruijter, 49 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

6 NOV. 4½ u.			gobl.	7 NOV. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$53\frac{5}{16}$	$53\frac{5}{16}$	a $53\frac{5}{16}$	$53\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	»	$62\frac{3}{4}$	$62\frac{5}{8}$	» $63\frac{15}{16}$	
Dito Dito op resc.	3	»			»	
Dito Dito	4	»	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{5}{8}$	» $82\frac{1}{2}$	$82\frac{7}{16}$
O. I. Leening	4	»	$82\frac{5}{16}$	$82\frac{1}{4}$	»	
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	»		$82\frac{5}{8}$	»	
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	»		163	»	
Haarlemmermeer	5	»			»	
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	»	82	$82\frac{1}{4}$	»	
Aand. Holl. S. M.		»			»	
BELGIE,	»	»			»	
Dito	$2\frac{1}{2}$	»			»	
Dito bij Rotschild	»	»	$45\frac{11}{16}$	$45\frac{9}{16}$	» $45\frac{5}{8}$	
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	$12\frac{11}{16}$	$12\frac{3}{8}$	» $12\frac{1}{2}$	$12\frac{5}{8}$
Dito Dito van 510 £	5	»	$12\frac{5}{8}$	$12\frac{3}{8}$	» $12\frac{9}{16}$	$12\frac{7}{16}$
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$12\frac{1}{4}$	$11\frac{11}{16}$	» $11\frac{12}{16}$	
Dito	3	»	$35\frac{1}{4}$	$35\frac{1}{4}$	»	
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	$26\frac{13}{16}$	$26\frac{5}{8}$	» $26\frac{11}{16}$	
Coupons Ardoins		»	$7\frac{11}{16}$	$7\frac{1}{2}$	» $7\frac{9}{16}$	
Passive		»	$3\frac{3}{8}$	$3\frac{5}{16}$	»	
Fransche Uitgest.		»	$3\frac{3}{8}$		»	
PORTUGAL, te Londen	3	»	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{1}{8}$	» $33\frac{5}{16}$	
Dito Dito	4	»	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{7}{16}$	» $34\frac{3}{8}$	$34\frac{1}{2}$
Dito Ex Coupon		»			»	
Dito Dito		»			»	
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»	
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{5}{8}$	»	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{8}$	» $104\frac{5}{8}$	$104\frac{5}{8}$
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{1}{2}$	»	
Dito bij Hope	4	»	$84\frac{7}{8}$	$84\frac{1}{2}$	» $84\frac{5}{8}$	
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	84	$82\frac{7}{8}$	» $83\frac{3}{8}$	
Cert. te Hamburg	5	»			»	
Inschrijving in Assignat.	6	»			»	
Cert. van Dito	6	»	$64\frac{1}{8}$	$63\frac{7}{8}$	»	
POLEN, Certific.	4	»			»	
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»	
Dito Dito fl 500		»	143		»	
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»	
Dito Bank-Actiën					»	

Oost., Met. 5 pc. $83\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pc. $43\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$; Nieuwe $87\frac{1}{2}$; Obl. Goll 4 pc. 72; Ween. Bk.-Act. *f* 1338; Fransche 3 pc. $51\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$; Louis. 91; Braz. 5 pc. 87, $\frac{5}{8}$; Mexico 5 pc. $24\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Peru $52\frac{1}{2}$; Ven. $25\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$.

Wisselkoers.

2/m. Parijs $56\frac{1}{4}$; Zigt Parijs $56\frac{9}{16}$; 2/m. Londen 12,—; Zigt Londen 12,05; 2/m. Hamburg $34\frac{11}{16}$; Zigt Hamburg $34\frac{15}{16}$; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,84.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 6 Nov. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $48\frac{1}{8}$, 5 pc. $94\frac{7}{8}$; $4\frac{1}{2}$ pc. —; Spanje Ard. 5 pc. $12\frac{5}{16}$; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening $74\frac{7}{8}$.

PARIJS, 5 Nov. Fr. 3 pc. 55,65; 4 pc. 69,—; 5 pc. 87,75; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2325,—; Belg. 1840, 5 pc. $97\frac{1}{4}$; 1842, 5 pc. $97\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pc. $88\frac{3}{4}$; $2\frac{1}{2}$ pc. —; Nap. 5 pc. 88,50; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. 35; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 —,—; 1849 890; Rom. leen. 80.

MADRID, 31 Oct. Act. Sch. 3 pc. $27\frac{1}{4}$; id. 5 pc. $11\frac{1}{8}$, Uitgest. Sch. $3\frac{7}{8}$; Coupons $6\frac{1}{2}$.

LONDEN, 5 Nov. Cons. op tijd $92\frac{1}{2}$ a $92\frac{5}{8}$; Braz. $82\frac{1}{2}$ a $83\frac{1}{2}$; 1829/39 $81\frac{1}{2}$ a $82\frac{1}{2}$, Ecuad. $3\frac{1}{8}$ a $3\frac{3}{8}$; Ven. $23\frac{1}{2}$ a $24\frac{1}{2}$; Uitg. 7 a 8; Gren. $16\frac{1}{4}$ a $16\frac{3}{4}$; Uitg. $3\frac{1}{8}$ a $3\frac{3}{8}$; Denem. 3 pc. $72\frac{1}{2}$ a $73\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $53\frac{1}{4}$ a $53\frac{3}{4}$; id. 4 pc. 82 a $82\frac{1}{2}$; Mexico $25\frac{7}{8}$ a $26\frac{1}{8}$; Peru 4 pc. 52 a 53; Port. 3 pc. 32 a 33; 4 pc. $33\frac{1}{4}$ a $33\frac{3}{4}$; 5 pc. 82 a 84, Rusl. 1822, 5 pc. 107 a $107\frac{1}{2}$; Spanje 5 pc. $16\frac{5}{8}$ a $16\frac{7}{8}$; id. 3 pc. $34\frac{3}{4}$ a $35\frac{1}{4}$; id. Coupons — a —; id. Passive $3\frac{1}{4}$ a $3\frac{1}{2}$.

WEENEN, 3 Nov. Met. 5 pc. $94\frac{1}{4}$; id. 4 pc. 77; $2\frac{1}{2}$ pc. 48; Bank-Actien 1195; Lot. fl. 250, $113\frac{1}{2}$; id. fl. 500, $161\frac{1}{2}$.

BERLIJN, 5 Nov. Schuldbr. $3\frac{1}{2}$ pc. $88\frac{1}{4}$; Loten $101\frac{1}{4}$; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. $80\frac{1}{2}$; Loten fl. 200, 95; id. fl. 300, —; id. fl. 500, $81\frac{1}{4}$.

FRANKFORT, 5 Nov. Met. 5 pc. $87\frac{1}{2}$; 4 pc. $70\frac{1}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pc. $45\frac{3}{8}$; Bank-Actien 1325; Darmst. Lot. fl. 50, 72; id. fl. 25, 27; Badensche Lot. fl. 50, $53\frac{1}{4}$; id. fl. 35, $31\frac{5}{8}$; Nassaus. $25\frac{1}{4}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $53\frac{1}{8}$; W. S. 4 pc. $82\frac{5}{8}$; Sijndic. $3\frac{1}{2}$ pc. $83\frac{1}{4}$.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 7 November.

Van Specerijen zijn heden Notenmuscaat No. 1 met 5 ct. en Foelij D met 20 ct. avans op de laatste veilingsprijzen betaald.

Koffij onveranderd.

GRAANMARKT.

Roode *Tarwe* in entrep, bij partij iets lager in consumptie zijn bij gerijven vorige prijzen bedongen: 130 ℔ j en n. Rijn *f* 225; consumptie: 130, 131 ℔ b. Pools. *f* 287, 290; 129, 130 ℔ mind. dito *f* 272, 275; 132 ℔ puik Kubanka *f* 274; 129 ℔ mind. dito *f* 245.

Rogge zonder verandering: 123 ℔ Pruiss. *f* 138; 122 ℔ j. Munst. *f* 125; 125 ℔ n. dito *f* 129; 122 ℔ dito *f* 123.

Garst in een doen: 98 ℔ n. Old. Winter *f* 98.

Haver en *Boekweit* zonder handel.

Op 9 Vaten Olie in April $75\frac{1}{2}$; Sept. 63; Oct. 63; Nov. 73 £vl. *Raapolie* op 6 w. *f* $45\frac{1}{2}$; Vliegend *f* $40\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; primo Mei e. k. *f* $45\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Dec. *f* $44\frac{5}{8}$. *Lijnolie* op 6 w. *f* $33\frac{3}{4}$; Vliegend *f* $32\frac{3}{4}$. *Hennepolie* op 6 w. *f* 39. *Raapkoeken* *f* 56,60. *Lijnkoeken* *f* 7,9.

ROTTERDAM, 6 Nov. Heden zijn verkocht 308 k. Havana Suiker per Alert, van New-York aangebragt a *f* 27, nieuwe conditie.

Nog zijn verkocht 193 v. Maryland Tabak per Powhatan, en 30 v. dito dito per Euton.

SCHIEDAM, 6 Nov. *Gerst:* 132/2 ℔ Koersche *f* 134; 130/2 ℔ dito *f* 133, 134; *Moutwijn* per Ned. vat zonder fust *f* 11,75; *Jenever* *f* 15,25, *Amst. Proef* *f* 16,50, zonder de belasting.

NIJMEGEN, 6 Nov. Tarwe *f* 7,62; Rogge *f* 4,21, middenprijs; Garst *f* 3,50 a 4,10; Boekweit *f* 4,00 a 4,50; Haver *f* 2,00 a 2,50; Groene Erwten *f* 6 a 6,50; Graauwe Dito *f* 5,50 a 6,00; Beter *f* 0,50 a 0,62; Aardappelen *f* 0,80 a 0,90.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 29 Oct. tot en met 3 Nov., zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe L. 105, 17 M. — Rogge L. 102. — Boekweit L. 8, 7 M., 50 K. — Gort 5000 ℔. — Erwten L. 1. — Rijst 64053 Ned. ℔. — Meel 19600 Ned. ℔.

Uitvoer naar Zee:

Erwten L. 1. — Boonen L. $15\frac{1}{2}$. — Tarwe L. 2.

Doorvoer naar den Rijn:

Meel 200 Ned. ℔.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 6 Nov. D. P. Laratita, Charlotte, Bilbao. — Gisteren nog: H. R. Velthuis, Stad Enschede, Hull.

VLIE, 4 Nov. D. L. Geest, Gouverneur van Ewijck, (s.) Hamburg. — 5 Nov. W. J. Kuiper, Vrouw Maria, Londen. - H. J. Brunius, Geziena Jantina, Elbing.

HELVOET, 6 Oct. P. Wierikx, Reijerwaard, Batavia. - Rattler, (s.) Leverpool. - E. van Os, Vrede Best, Londen, als bijlegger, met gescheurde zeilen en lekkaadje. - N. Harper, Tweed, Shields. — Gisteren nog: W. Holdsworth, Suffolk, Hull. - T. Moloneij, Maese, id.

UITGEZEILD:

VLIE, 4 Nov. O. G. Bakker, Stad Goor, Hull. - S. Nielsen, King Sverre, Krageröe. - K. H. Visser, Stoomvaart, (s.) Hamb.

HELVOET, 6 Nov. Batavier, (s.) Londen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

RIGA, Lukens, Gesina Johanna: 1 lad. Hout, L. Hoyack en Comp.

DRAMMEN, Andersen, Twendestrand: 1 lad. Hout, Geo. Fr. Egidius.

ROTTERDAM.

LIVERPOOL, W. Carter, Rattler: 380 z. Koffij, Thooft en Eekhout; 162 z. Koffij, A. T. Sölling en Comp; 130 z. Koffij, Pluygers en Hauck; 76 z. Koffij, C. L. Ringrose en Comp; 40 z. Koffij, J. B. Crol en Comp.; 130 z. Koffij, C. Hemmann en Comp.; 75 z. Koffij, 50 z. Rijst, 8 v. Palmolie, 100 b. Katoen, S. A. le Vino en Comp.; 41 z. Koffij, Eckstein, van de Velde en Koch; 2095 p. gez. Huiden, Kreglinger en Comp.; 50 z. Rijst, Coomans, Born en Philippi; 25 z. Rijst, A. F. Ebeling en Comp.; 15 v. Palmolie, Meinhard Retemeijer en Comp.; 30 v. Harst, J. A. Houwens; 543 stav. IJzer, Boutmy en Comp.; 51 koek. Koper, Sturenberg Cankrien en Comp.; 1101 z. Koffij, 25 z. Rijst, 200 p. gez. Huiden, Order.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 6 Nov. F. H. Klein, Bantam, Batavia. — R. H. Lu'je, Koning Willem, Suriname. — K. Hock, Johanna Hendrika, Havana. — H. J. Homveld, Geertruida, Sijra en Const. — A. C. Vimard, Iris, dito en Patras. — W. T. Fenenga, Clara, Dorothea, Livorno — H. M. Berghuis, Elstna, Lissabon. — E. Hairon, Julns, Sunderland. — A. M. Alix, Jeune Hazard, dito. — D. D. Ouwehand, Westphalia, Hull.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 November in lading naar:

Keulen. P Schuller, Cölln No. 30.
» J. Hell. Johanna.
Maintz. P. Krancher, Maintz No. 1.
Duisburg. J. Otten, Johanna.
Manheim. J. Polsen, Johanna.
Straatsburg. J. Arnheiter, Frankfort No. 8.
Weesel A. Balk, Alma.
Ludwighaven. Ant. Fritz, Christina.
Frankfort en *Coblentz*, W. J. Krom, Frankfort No. 24.
Dusseldorp, *Neuss* en *Urdingen*. C. W. Lenkring, Niederrein No. 12.

KEULEN, 6 November in lading naar:

Amst. en *Rotterdam.* V. Andrees.
« Kapt. Demmer, Cölln N°. 25.
Amsterdam „ Lützenkirchen Cölln N°. 29.

Rijnhoogte *Arnhem*, 6 Nov. 1 el 22 duim.
Keulen, 6 „ 6 voet $4\frac{1}{2}$ „

PRIJZEN DER SCHEPEN

Geveild op Maandag 5 November in de Nieuwe Stads-Herberg.

Gekoperd en Kopervast Fregatschip Josephina Catharina, Kapt. A. J. Andresen. *f* 66,000 in slag *f* 16,000 G. J. R. Holst. Een Chronometer *f* 415 in slag *f* 14 G. J. R, Holst Schooner Kofschip Henriette, Kapt. A. H. Trip. *f* 6,350 in slag *f* 550 Floris der Kinderen.

ADVERTENTIEN.

Men vraagt hier ter stede een **R. C. JONGELING**, die genegen en bekwaam is, om eenige avonden in de week gedurende 3 à 4 uren bij een Letterkundige te komen schrijven tegen nader te bepalen billijke belooning. De vereischten zijn vlug en niet onduidelijk schrift benevens genoegzame kennis der Nederduitsche taal, om dezelve, gedicteerd zijnde, zonder grove fouten te schrijven.

Inclineerenden vervoegen zich per eigenhandig schrijven, die opgaven bevattende, welke zij in hun belang nuttig of noodig achten, onder letter B. N. postvrij bij den Uitgever dezer Courant. (1508)

Een Jongeling van de R. C. Godsdienst, oud 17 jaar, bezittende den vierden rang, zag zich gaarne op eene School geplaatst. Adres met *franco* brieven onder Lett. H. G., aan den Boek- en Papierhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te *Alphen a/d Rijn.* (1510)

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

AFVAART van **ROTTERDAM** naar **LONDEN.**

Zaturdag 3 November. 's middags 12 ure.
Woensdag 7 „ 's morgens 7 „
Zaturdag 10 „ „ 7 „
Woensdag 14 „ „ 10 „
Zaturdag 17 „ 's middags 12 „
Woensdag 21 „ 's morgens 7 „
Zaturdag 24 „ „ 7 „
Woensdag 28 „ „ 8 „

Afvaart van Londen elken Woensdag en Zaturdag 's morgens ten 10 ure van St. Katharine's Steam-Wharf.

W. SMITH & P. A. VAN ES,
(1511) Agenten.

(1606) Ter perse bij C. L. VAN LANGENHUYSEN de derde druk van:

MEMOIRE
SUR LA
SITUATION DES CATHOLIQUES
DANS LES
PAYS-BAS,
depuis leur émancipation en 1798 jusqu'à nos jours,
PAR UN ÉLECTEUR NÉERLANDAIS.

Zoodra deze druk de pers verlaat zullen de bestellingen ten uitvoer worden gebragt, die tot dusverre niet zijn kunnen verzonden worden, omdat de tweede druk geheel was uitverkocht.

nog zijn eenige exemplaren voorhanden van DE REDEVOERING VAN DEN GRAAF CH. DE MONTALEMBERT, ter verdediging van het MOTU PROPRIO. *f* 0.15

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever